

**Sinteza recomandărilor Centrului Național Anticorupție
la proiectul Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție**

Nr.	Conținutul proiectului	Conținutul obiectivelor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
1.	<p>Art. 2 potrivit proiectului de lege cu privire la Curtea Supremă de Justiție:</p> <p>Articolul 2. Rolul și atribuțiile Curții Supreme de Justiție (3) Curtea Supremă de Justiție: [...] b) examinează în calitate de instanță de recurs <u>cauzele de importanță socială și juridică, precum și cele care relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului.</u></p>	<p>Obiectii:</p> <p>Din analiza normei precitate se constată că aceasta posedă potențial coruptibil și la aplicare poate admite abuzuri, în dependență de interesul urmărit al responsabililor de implementare.</p> <p>Este de reținut că formulările conținute în textul normei de genul „<i>cauzele de importanță socială și juridică</i>”, „<i>cauzele care relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului</i>” au un sens confuz și atribuie caracter discreționar Curții Supreme de Justiție la examinarea cauzelor în calitate sa de instanță de recurs.</p> <p>În acest sens, nu este suficient de clar potrivit căror criterii/date/informații Curtea Supremă de Justiție în calitate sa de instanță de recurs va aprecia dacă cauzele prezintă sau nu o importanță juridică sau socială suficientă pentru admisibilitatea recursului, dacă cauzele relevă sau nu încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului și dacă aceste încălcări sunt deosebit de grave ori grave sau ușoare.</p> <p>Lipsa unor reglementări clare în acest sens determină discreția periculoasă a Curții Supreme de Justiție de a aprecia prin prisma propriilor convingeri dacă o cauză prezintă sau nu importanță juridică sau socială sau dacă relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului, ceea ce va constitui temei pentru admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - conflict de interese și/sau favoritism 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Precizăm că criteriile după care CSJ va aprecia dacă cauzele prezintă sau nu o importanță juridică sau socială suficientă vor fi detaliate în codurile de procedură.</p> <p>Menționăm că Ministerul Justiției deja a elaborat un proiect de lege în acest sens, care a fost transmis Centrului Național Anticorupție spre expertizare.</p>

	<p>• Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă completarea proiectului cu norme care stabilesc modul de apreciere de către Curtea Supremă de Justiție în calitate sa de instanță de recurs a cauzelor care prezintă importanță socială și juridică și cauzelor care relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului.</p>	
<p>2.</p> <p>Art.6 alin.(3) potrivit proiectului de lege cu privire la Curtea Supremă de Justiției: Articolul 6. Judecătorii Curții Supreme de Justiție [...]</p> <p>(3) Judecătorul Curții Supreme de Justiție este selectat de Consiliul Superior al Magistraturii în bază de merit, în urma unui concurs public. Candidații sunt apreciați în baza calităților și abilităților profesionale, inclusiv [...]</p>	<p>Obiectii:</p> <p>Potrivit proiectului, Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă din Republica Moldova, rolul căreia este asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție. Din acest motiv, judecătorii Curții Supreme de Justiție ar trebui să dispună de cele mai înalte calificări, de practică și standarde de integritate, iar promovările la CSJ ar trebui făcute cu mare atenție și diligență.</p> <p>Conform art.10 alin.(1) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul Judecătorului. <i>„Procesul de selectare o candidaților la funcția de judecător se desfășoară potrivit unor criterii obiective bazate pe merit, ținând seama de pregătirea profesională, de integritatea, capacitatea și eficiența candidaților.”</i></p> <p>Prin urmare, în formula propusă, proiectul exclude din aria de ipoteze unul din criteriile de apreciere a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție privind integritatea acestuia. Or, art.11 alin. (1) din Legea integrității nr.82/2017 prevede expres că, „<i>Recrutarea și promovarea agenților în cadrul entităților publice se efectuează prin concurs public, conform criteriilor transparente și obiective de selectare în bază de merit, calificare profesională, capacitate, competență și integritate profesională, fără a admite favorizarea intereselor private și a oricăror forme de discriminare pe motiv de sex, rasă, limbă, religie, opinii politice sau orice altă opinie, origine națională sau socială, altor forme de discriminare, în conformitate cu prevederile legislației speciale care reglementează activitatea diferitor categorii de entități și agenți publici.”</i></p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice <p>Riscuri de corupție:</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Numirea unui judecător în CSJ are loc prin procedura de „promovare într-o instanță superioară”, care este precedată de evaluarea a performanțelor acestuia.</p> <p>Subliniem că „integritatea profesională” este unul din cele trei criterii de bază ale procesului de evaluare a performanțelor judecătorilor. A se vedea în acest sens Legea nr. 152/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, precum și Regulamentul CSM cu privire la criteriile și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor.²⁵</p> <p>Drept urmare, nu este oportun de a include</p>

²⁵ Regulamentul CSM cu privire la criteriile și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor poate fi accesat la linkul: https://www.csm.md/files/Acte_normative/Legislatia/Interne/2018/Regulament_criterii_evaluare_modificat.pdf

	<ul style="list-style-type: none">• Generale <p>Recomandări: Se recomandă completarea art.6 alin.(3) cu norme care stabilesc că aprecierea candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție are loc inclusiv în baza criteriului privind integritatea acestuia.</p>	integritatea profesională în lista criteriilor. Or, acest fapt va constitui o dublare a normelor.
--	--	---

Ministru

/Semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU

**Sinteza recomandărilor Centrului Național Anticorupție
la proiectul Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție**

Nr.	Conținutul proiectului	Conținutul obiectivelor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
1.	<p>Art. 2 potrivit proiectului de lege cu privire la Curtea Supremă de Justiție: Articolul 2. Rolul și atribuțiile Curții Supreme de Justiție (3) Curtea Supremă de Justiție: [...]</p> <p>b) examinează în calitate de instanță de recurs <u>cauzele de importanță socială și juridică, precum și cele care relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului.</u></p>	<p>Obiectii: Din analiza normei precitate se constată că aceasta posedă potențial coruptibil și la aplicare poate admite abuzuri, în dependență de interesul urmărit al responsabililor de implementare. Este de reținut că formulările conținute în textul normei de genul „<i>cauzele de importanță socială și juridică</i>”, „<i>cauzele care relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului</i>” au un sens confuz și atribuie caracter discreționar Curții Supreme de Justiție la examinarea cauzelor în calitate sa de instanță de recurs. În acest sens, nu este suficient de clar potrivit căror criterii/date/informații Curtea Supremă de Justiție în calitate sa de instanță de recurs va aprecia dacă cauzele prezintă sau nu o importanță juridică sau socială suficientă pentru admisibilitatea recursului, dacă cauzele relevă sau nu încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului și dacă aceste încălcări sunt deosebit de grave ori grave sau ușoare. Lipsa unor reglementări clare în acest sens determină discreția periculoasă a Curții Supreme de Justiție de a aprecia prin prisma propriilor convingeri dacă o cauză prezintă sau nu importanță juridică sau socială sau dacă relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului, ceea ce va constitui temei pentru admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului. Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - conflict de interese și/sau favoritism 	<p>Nu se acceptă Precizăm că criteriile după care CSJ va aprecia dacă cauzele prezintă sau nu o importanță juridică sau socială suficientă vor fi detaliate în codurile de procedură. Menționăm că Ministerul Justiției deja a elaborat un proiect de lege în acest sens, care a fost transmis Centrului Național Anticorupție spre expertizare.</p>

	<p>• Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu</p> <p>Recomandări: Se recomandă completarea proiectului cu norme care stabilesc modul de apreciere de către Curtea Supremă de Justiție în calitatea sa de instanță de recurs a cauzelor care prezintă importanță socială și juridică și cauzelor care relevă încălcări deosebit de grave ale legii și ale drepturilor omului.</p>	
<p>Nu se acceptă. Numirea unui judecător în CSJ are loc prin procedura de „promovare într-o instanță superioară”, care este precedată de evaluarea a performanțelor acestuia. Subliniem că „integritatea profesională” este unul din cele trei criterii de bază ale procesului de evaluare a performanțelor judecătorilor. A se vedea în acest sens Legea nr. 152/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, precum și Regulamentul CSM cu privire la criteriile și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor.²⁵ Drept urmare, nu este oportun de a include</p>	<p>Obiectii: Potrivit proiectului, Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă din Republica Moldova, rolul căreia este asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației în sistemul de justiție. Din acest motiv, judecătorii Curții Supreme de Justiție ar trebui să dispună de cele mai înalte calificări, de practică și standarde de integritate, iar promovările la CSJ ar trebui făcute cu mare atenție și diligență. Conform art.10 alin.(1) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul Judecătorului. <i>„Procesul de selectare a candidaților la funcția de judecător se desfășoară potrivit unor criterii obiective bazate pe merit, ținând seama de pregătirea profesională, de integritatea, capacitatea și eficiența candidaților.”</i> Prin urmare, în formula propusă, proiectul exclude din aria de ipoteze unul din criterii de apreciere a candidatului la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție privind integritatea acestuia. Or, art.11 alin. (1) din Legea integrității nr.82/2017 prevede expres că, „Recrutarea și promovarea agenților în cadrul entităților publice se efectuează prin concurs public, conform criteriilor transparente și obiective de selectare în bază de merit, calificare profesională, capacitate, competență și integritate profesională, fără a admite favorizarea intereselor private și a oricăror forme de discriminare pe motiv de sex, rasă, limbă, religie, opinii politice sau orice altă opinie, origine națională sau socială, altor forme de discriminare, în conformitate cu prevederile legislației speciale care reglementează activitatea diferitor categorii de entități și agenți publici.”</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice <p>Riscuri de corupție:</p>	<p>Art.6 alin.(3) potrivit proiectului de lege cu privire la Curtea Supremă de Justiției: Articolul 6. Judecătorii Curții Supreme de Justiție [...]</p> <p>(3) Judecătorul Curții Supreme de Justiție este selectat de Consiliul Superior al Magistraturii în bază de merit, în urma unui concurs public. Candidații sunt apreciați în baza calităților și abilităților profesionale, inclusiv [...]</p>

²⁵ Regulamentul CSM cu privire la criteriile și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor poate fi accesat la linkul: https://www.csm.md/files/Acte normative/Legislatia/Interne/2018/Regulament_criterii_evaluare_modificat.pdf

	<ul style="list-style-type: none">• Generale <p>Recomandări: Se recomandă completarea art.6 alin.(3) cu norme care stabilesc că aprecierea candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție are loc inclusiv în baza criteriului privind integritatea acestuia.</p>	integritatea profesională în lista criteriilor. Or, acest fapt va constitui o dublare a normelor.
--	--	---

Ministru

/Semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU